

Meri-Lapin ympäristöterveysvalvonnan ohjeet tapahtuman järjestäjälle

Luvat ja ilmoitukset:

14 vuorokautta ennen tapahtumaa:

- Ilmoittaminen suuresta yleisötilaisuudesta terveydensuojeluviranomaiselle
- Tupakkatuotteiden vähittäismyyntiluvan hakeminen

4 vuorokautta ennen tapahtumaa:

- Ilmoitus elintarvikkeiden myynnistä

Liikkuvasta elintarvikehuoneistosta ilmoittaminen, elintarvikelaki 297/2021, 15 a §

Liikkuvalla elintarvikehuoneistolla tarkoitetaan elintarvikelaissa mitä tahansa siirrettävää tai väliaikaista (koottavissa ja purettavissa olevaa, paikasta toiseen siirrettävää) elintarvikkeiden myynti- tai käsittelypaikkaa tai -laitteistoa, kuten esimerkiksi liikkuvaa kioskia, myyntiautoa tai -kojua, telttakasta, jne.

Elintarvikealan toimijan on tiedotettava elintarvikkeen myynnistä ja muusta käsittelystä ilmoitetussa tai hyväksytyssä elintarvikehuoneistossa niiden kuntien elintarvikevalvontaviranomaisille, joiden alueella toimintaa harjoitetaan. Tiedottaminen tulee tehdä viimeistään neljä (4) arkipäivää ennen toiminnan aloittamista.

<https://www.ruokavirasto.fi/yrietykset/elintarvikeala/myynti/liikkuvat-elintarvikehuoneistot/>

Ilmoituksen elintarvikehuoneistosta voi tehdä myös tori- tai muun ulkoalueen haltija tai tapahtuman järjestäjä kaikkien alueella toimivien toimijoiden puolesta.

Eviran ulkomyyntiohje 16022/5, 7.7.2018,

https://www.ruokavirasto.fi/globalassets/yrietykset/elintarvikeala/elintarvikealan-yhteiset-vaatimukset/eviran_ohje_16022_5.pdf

Ilmoituslomake elintarvikkeiden tilapäismyynnistä ja tarjoilusta:

<https://www.tornio.fi/asuminen-ja-ymparisto/ymparisto/ymparistoterveysvalvonta/elintarvikelain-valvonta/>

Terveydensuojelulaki (763/1994) 25 §, suurten yleisötilaisuuksien jätehuolto

Suurten yleisötilaisuuksien jätehuolto ja hygieeniset olosuhteet tulee järjestää siten, ettei niistä aiheudu terveyshaittaa. Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella annetaan tarkemmat säännökset suurten yleisötilaisuuksien jätehuollosta ja hygieenisistä järjestelyistä, STM:n asetus 405/2009.

Asetus löytyy internetosoitteesta: <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2009/20090405>

Ohjeita suurten yleisötilaisuuksien hygieenisiin järjestelyihin ja jätehuoltoon löytyy Valviran laatimasta ohjeesta nro 14/2011: Suurten yleisötilaisuuksien hygieeniset järjestelyt ja jätehuolto (dnro 8321/11.02.02.07/2011). Ohje löytyy internetosoitteesta: <https://www.valvira.fi/-/suurten-yleisotilaisuuksien-hygieeniset-jarjestelyt-ja-jatehuolto>

Suuresta yleisötilaisuudesta ilmoittaminen:

Toimipisteet:

Tornion kaupunki
Suensaarenkatu 4
95400 TORNIO
p. 0400 696516
0400 363790

Kemin kaupunki
Valtakatu 26
94100 KEMI
p. 040 5681694
040 8277428
0400 6984327

Keminmaan kunta
Kunnantie 3
94400 KEMINMAA
p. 040 7679276

Simon kunta
Ratatie 6
95200 SIMO

Tervolan kunta
Keskustie 81
95300 TERVOLA
p. 0400 466703

Sähköposti: etunimi.sukunimi@tornio.fi

Yleisötilaisuudesta, johon arvioidaan osallistuvan yhtä aikaa yli 500 henkilöä, pyydetään tilaisuuden järjestäjää ilmoittamaan terveydensuojeluviranomaiselle, Meri-Lapin ympäristöterveysvalvontaan, vähintään 14 vuorokautta ennen tapahtuman alkua. Ilmoituksessa selvitetään, miten tapahtuman talousvesi-, jätevesi-, käymälä- ja jätehuoltojärjestelyt toteutetaan. Yleisötilaisuuksien hygieeniset olosuhteet tulee järjestää siten, ettei niistä aiheudu terveyshaittaa. Tilaisuuden luonteesta tai tapahtumapaikan erityispiirteistä riippuen pyydetään pienemmästäkin tilaisuuksista ilmoittamaan, jos tilaisuus / tapahtuma kestää usean päivän tai tilaisuus on toistuva.

Ilmoitus suuresta yleisötilaisuudesta tehdään erillisellä ympäristöterveysvalvonnan lomakkeella tai vapaamuotoisena ilmoituksena. Elintarviketoimijat tiedottavat tapahtumaan osallistumisesta ja toiminnasta omalla lomakkeella.

Ilmoitus suuresta yleisötapahtumasta voidaan tehdä tällä lomakkeella: [linkki lomakesivulle](#) (ei nyt netissä)

Huom! PDF-lomake on tallennettava omalle tietokoneelle ennen täyttämistä.

Kaikista sisätiloissa järjestettävistä tapahtumista ei tehdä ilmoitusta. Jos yleisötilaisuus järjestetään tilassa, joka on suunniteltu suurelle yleisölle ja jonka vakituiseen toimintaan kuuluvat esim. konsertit ja urheilukilpailut, yleisötilaisuusilmoitusta ei tarvitse tehdä. Mikäli tiloja kuitenkin käytetään normaalia poikkeavalla tavalla tai käyttöön otetaan myös ulkoalueita, kuten urheiluhallin tiloissa toteutettavat markkinat tai messut, pyydetään ilmoitus tekemään.

Ilmoituksessa kerrotaan, miten tapahtuman talousvesi-, jätevesi-, käymälä- ja jätehuoltojärjestelyt toteutetaan. Yleisötilaisuuksien hygieeniset olosuhteet tulee järjestää siten, ettei niistä aiheudu terveyshaittaa. Ilmoituksesta tulee käydä esille tapahtuman luonne esim. musiikkifestivaali, markkinat tai urheilutapahtuma sekä yleisesti sen sisältö. Tapahtuma-alueen karttaan merkitään alueen sijainti ja aluerajaus.

Keskeiset toiminnot, jotka merkitään karttaan ovat

- vesipisteet
- käymälöiden ja jäteastioiden sijainnit
- tupakointialueiden ja tupakointikieltoalueiden sijoittuminen
- elintarvikkeiden myynnille ja tarjoilulle varatut alueet
- alueelle suunnitellut reitit

Ilmoituksessa esitettyjen tietojen perusteella arvioidaan, onko tapahtumaa koskevissa suunnitelmassa huomioitu riittävästi ohjeet ja lainsäädäntö. Ympäristöterveysvalvonta antaa tarvittaessa lisäohjeistusta ja neuvontaa. Terveyshaittojen ehkäisemiseksi voidaan antaa määräyksiä sekä velvoittaa järjestäjää tekemään tarvittavia mittauksia tai muita selvityksiä. Ennakovalvontana tarkastetaan asiakirjoja ja ennen tapahtumaa alueella tehdään tarvittaessa tarkastus ja/tai viranomaiskatselmus.

Tapahtumaa voidaan valvoa tarkastuksin, näytteenotoin ja mittauksin. Valvonnalla varmistetaan, että ohjeita, lainsäädäntöä ja mahdollisia määräyksiä on noudatettu.

Ympäristöterveysvalvonnan valvontasuunnitelman mukainen valvonta on järjestäjälle maksullista. Tarvittaessa tilaisuuden jälkeen pidetään palautepalaveri, jonka tavoitteena on edelleen kehittää tilaisuuden järjestelyjä.

Talousvesi:

Yleisötilaisuuden talousveden tarpeeseen vaikuttaa mm. tilaisuuden luonne ja laajuus. Vettä tarvitaan esim. elintarvikkeiden myynti- ja tarjoilupaikkojen käyttöön sekä riittävän käsihygienian ylläpitoon. Jos alueella on majoitustoimintaa, kuten tilapäinen leirintäalue, tulee huomioida myös sen tarvitsemat vesipisteet (ruuanlaitto/juomavesi, käsienpesu, peseytyminen ja astianpesu).

Käytettävän talousveden on täytettävä talousvedelle asetetut laatuvaatimukset ja sitä tulee olla saatavissa riittävästi. Käytettävä talousvesi voidaan hankkia alueen vesijohtoverkostosta tai vettä voidaan toimittaa paikan päälle esimerkiksi puhtasvesisäiliössä. Jos talousvettä otetaan vesijohtoverkostosta tai säiliöstä omilla laitteilla, esimerkiksi asennetaan omia vesijohtoja tai vesikalusteita, pyydetään siitä ilmoittamaan ympäristöterveysvalvontaan. Ilmoittamisesta huolehtii ensisijaisesti tapahtuman järjestäjä, mutta ilmoituksen voi myös tehdä taho, joka käytännössä järjestää vesihuollon.

Ilmoituksesta tulee käydä esille talousveden hankinta- ja jakelujärjestelyt. Ilmoituksessa kerrotaan myös, miten huolehditaan siitä, että talousvesi täyttää laatuvaatimukset ja miten ylläpidetään vedenjakelulaitteiston hygieenisyyttä. Lisäksi selvitetään, miten toimitaan mahdollisessa häiriötilanteessa. Tarvittaessa veden laatu varmistetaan näytteenotolla ennen jakelua. Vesijärjestelyjä suunniteltaessa tulee huolehtia, että vesipisteitä on myös riittävän lähellä elintarviketoimijoiden myyntipisteitä.

Huomioitavaa:

Käytettävien välineiden (letkut, hanat, venttiilit, pumput, säiliöt jne.) on oltava puhtaita. Ennen käyttöä ne on puhdistettava, tarvittaessa desinfioitava ja huuhdeltava.

Vettä tulee juoksentaa ennen käyttöönottoa riittävästi etenkin niistä vesipisteistä, jotka ovat olleet pitkään käyttämättä.

Vesipisteet:

- Vesipisteet tulee olla merkittyinä paikan päällä ja tapahtuma-alueen karttoihin. Merkinnöistä tulee selvittää vesipisteen käyttötarkoitus (esim. juomavesi, käsienpesuvesi).
- Väliaikaisen vedenjakeluverkon vesijohtojen suojauksesta on huolehdittava.
- Käytettävään vesipisteeseen tulee järjestää asianmukainen viemärointi. Jos vettä ei ole mahdollista johtaa olemassa olevaan viemäriin, tulee poistoveden maahan johtaminen tapahtua hallitusti. Maan tulee viettää pois päin vesipisteestä, jotta jakelupisteeseen ei pääse muodostumaan lammikkoa.

Jätehuolto ja ympäristön siisteys:

Tilaisuuden järjestäjän tulee huolehtia tapahtuma-alueen ja sen lähiympäristön siisteydestä tapahtuman aikana ja siistiä alue alkuperäiseen kuntoon. Tapahtuma-alueella tulee olla tapahtuman luonteeseen nähden riittävästi kannellisia jäteastioita, jotka on sijoitettu tarkoituksenmukaisesti. Jäteastiat tulee sijoittaa ja hoitaa siten, ettei niistä aiheudu hajua tai muuta terveyshaittaa ja etteivät eläimet pääse niihin. Jäteastiat tulee tyhjentää päivittäin tai viimeistään niiden täytyessä. Jätteet tulee lajitella tapahtuman järjestäjän edellyttämällä tavalla ja jätehuoltomääräysten ohjeiden mukaisesti.

Hyötykäyttöön soveltuvia jätteitä ovat

- pahvi ja muu kartonki
- biojäte
- lasi
- metalli
- muovi
- energijäte / poltettava jäte (kovamuovipakkaukset, kertakäyttöastiat)

Tapahtuman järjestäjän tulee ohjeistaa myyntikojujen myyjät, ruokamyyntipaikat, yleisö, tapahtuman toimihenkilöt jne. jätteiden lajittelua koskevista velvoitteista. Suurissa tapahtumissa alueelle kehoitetaan laittamaan opasteet jäteastioiden sijainnista ja opasteita jätteiden lajittelupisteille.

Käymälät:

Suuressa yleisötilaisuudessa on tapahtuma-alueella oltava käytettävissä riittävästi asianmukaisesti varustettuja käymälöitä sekä miehille että naisille. Käymälöiden on sijaittava tarkoituksenmukaisesti eri puolilla tapahtuma-aluetta tai yhdessä paikassa tarpeen mukaan. Käymälässä tai sen välittömässä läheisyydessä on oltava mahdollisuus käsien pesuun nestesaippuaa käyttäen tai muu riittävä mahdollisuus käsihygienian ylläpitoon (käsihuuhe, puhdistuspyyhkeet).

Käymälät on tyhjennettävä ja siivottava asianmukaisesti. Alueelle on laitettava riittävän hyvin näkyvät opasteet käymälöiden sijainnista. Käymälöiden määrää voidaan vähentää, mikäli yleisötilaisuuden järjestäjä on sopinut lähistöllä olevien yleisökäymälöiden käytöstä niiden ylläpitäjien kanssa tai mikäli osanottajat majoittuvat matkailuautoissa tai -vaunuissa. Määrää on puolestaan lisättävä, jos tilaisuudessa anniskellaan alkoholia.

Suurten yleisötilaisuuksien hygieeniset järjestelyt ja jätehuolto:

<https://www.valvira.fi/-/suurten-yleisötilaisuuksien-hygieeniset-jarjestelyt-ja-jatehuolto>

Tupakan myynti:

Tupakkatuotteita saa myydä vain luvanhaltijakohtaisen vähittäismyyntiluvan perusteella. Luvan myöntää Meri-Lapin ympäristöterveysvalvonta. Hakemuksen käsittely on maksullista. Lupa myönnetään yleisötilaisuuksiin määräaikaisena. Vähittäismyyntilupa voidaan myöntää määräajaksi, jos toiminta on määräaikaista. Määräaikainen lupa voidaan myöntää enintään vuodeksi kerrallaan.

Tupakointi:

Tupakointi on kielletty ulkoalueilla järjestettävän yleisötilaisuuden katoksissa ja katsomoissa sekä muissa tilaisuuden seuraamiseen välittömästi tarkoitetuissa tiloissa, joissa osallistujat oleskelevat paikoillaan. Katokseen tai katsomoon on kuitenkin mahdollista rakentaa erillinen tupakointitila, jos varmistutaan, ettei tupakansavu pääse kulkeutumaan savuttomalle alueelle.

Tupakointi voidaan sallia myös esimerkiksi konsertin seuraamiseen tarkoitettulla kentällä, kunhan tupakointialue on niin kaukana esiintymislavasta ja yleisöstä, ettei tupakansavu kulkeudu tilaisuutta seuraavien katsojien joukkoon.

Tupakointikielto on voimassa tilaisuuden ajan ja koskee sekä maksuttomia että maksullisia tilaisuuksia. Kielto koskee myös sähkösavukkeen ja vesipiipun käyttöä.

Tupakointia koskevat merkit ja opasteet:

Tilaisuuden järjestäjän tai ulkoalueen haltijan tulee asettaa näkyville tupakointikiellon ja mahdollisen tupakointiin tarkoitettun tilan osoittavat opasteet.

Opasteiden on oltava sisällöltään yksiselitteisiä sekä kooltaan ja sijoittelultaan sellaisia, että ne ovat tiloihin saapuvien ja niissä oleskelevien helposti havaittavissa. Tupakointikieltoalue sekä mahdollinen alue, jossa tupakointi sallitaan, tulee merkitä tapahtuma-alueen karttoihin.

Tilaisuuden järjestäjän on ohjeistettava henkilökuntaa tai järjestyksenvalvoja valvomaan tupakointikiellon noudattamista.

Elintarvikkeet ja anniskelu:

Yleisötilaisuuden järjestäjän on jo suunnitteluvaiheessa hyvä ottaa huomioon elintarviketoimijoiden myyntipisteiden sijainti tapahtumapaikalla siten, että myyntipiste on mahdollista suojata riittävästi pölyltä, kosteudelta, liialliselta auringonvalolta ja lämmöltä sekä haittaeläimiltä. Mikäli maapohja on pölyävää, tulee pohja suojata peitteellä pölyämisen estämiseksi. Suunnittelussa on hyvä huomioida, että elintarviketoimijoilla voi olla tilatarpeita myös kylmäkonteille ja muille varastoille.

Elintarviketoimijoille tulee osoittaa talousveden saanti- ja jätevesipisteet sekä järjestää tapahtuman jätehuolto siten, että myyntipisteiden jäteastioiden tyhjennys on mahdollista riittävän usein. Elintar-

viketyöntekijöitä varten tulee varata riittävä määrä erillisiä, käsienpesupisteellä varustettuja käymälöitä. Käsienpesupisteissä tulee olla saatavilla nestesaippuaa ja paperipyyhkeitä. Käsihuuhe ei ole yksin riittävä.

Lainsäädäntöä:

Terveystarkastuslaki 763/1994

Valviran ohje 14/2011 suurten yleisötilaisuuksien hygieenisistä järjestelyistä ja jätehuollosta

STM:n asetus 405/2009

Tupakkalaki 549/2016

Elintarvikelaki 297/2021

Ulkoilulaki 606/1973

Jätelaki 646/2011

Ympäristönsuojelulaki 527/2014

Tornion ja Keminmaan ympäristönsuojelumääräykset 1.9.2012

Meri-Lapin jätehuoltomääräykset 26.1.2016

Luonnonsuojelulaki 1096/1996

YHTEYSTIEDOT

Ilmoitukset tapahtumista: terveystarkastajat@tornio.fi

Tilapäinen leirintäalue: terveystarkastajat@tornio.fi

Meluilmoitus: ymparistonsuojelu@tornio.fi